

**ЕДНА МОДЕРНА
И БЪРЗО РАЗВИВАЩА СЕ НАУКА**

Психолингвистиката е актуална и модерна област от науката за езика, която за седемте десетилетия от обособяването си като самостоятелна научна дисциплина се развива с много бързи темпове и привлича хиляди изследователи, но у нас все още не се радва на достатъчно внимание и интерес. За да популяризираме постигнатото в тази научна област, посвещаваме тази книжка на „Език и литература“ на разработки, свързани с българската, полската и руската лингвистична и психолингвистична традиция, които представят различни научни подобласти в рамките на твърде обширното изследователско поле на психолингвистиката и хвърлят светлина както върху универсални, така и върху езиково и културно специфични процеси.

Първите три поместени статии изследват процеса на овладяването на езика – съответно на полския език от полски деца и юноши и на българския език от български деца. Проследена е възрастовата динамика при разбирането на полски метафори, описващи хора, и езиковото развитие на български деца до тригодишна възраст: психолингвистичните модели на индивидуалните вариации по скорост на овладяване и онтогенезата на българските модални глаголи.

Следващите три публикации са посветени на някои звукови аспекти при използването на езика (познато в психолингвистиката под термина лингвистична перформация). Статиите анализират руския устен спонтанен дискурс, индивидуалните речеви маркери в рамките на лингвистичната персонология и акцентните модели на говорещите българи.

По-нататък в три статии се разглеждат специфичните психолингвистични механизми за маркиране на разликите между това, което се казва, и това, което се има предвид. Проучванията са насочени към езиковата игра върху материал от руски кръстословици, влиянието на пола при използването на ирония от поляци и оценяването на лингвистичните маркери за (не)достоверност в българските медии от българските им адресати.

По-различен е подходът в статията, интерпретираща темата за двойниците в българското кино. В нея обект на анализ са психологическите аспекти на сдвоените персонажи в някои любими български филми от миналото, разгледани от перспективата на динамичните теории на личността.

Книжката, посветена на психолингвистиката, дава представа за актуалното състояние на научния интерес към тази област на познанието у нас. Поместените тук разработки биха могла да бъдат подтик и основа и за бъдещи изследвания.

ЮЛИЯНА СТОЯНОВА

